

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Елисавета Бояджиева, ръководител Катедрата по германистика и романистика при Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” -

Благоевград

член на научно жури въз основа на заповед № 0252 от 07.06.2018 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград; на основание на чл. 9 от ЗРАСРБ, чл. 30, ал. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 4, ал. 3 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и решение на ФС на Филологическия факултет /Протокол № 6 /05.06.2018 г./ във връзка с провеждането на защита на дисертационен труд на тема:

„ИЗРАЗЯВАНЕ НА НЕГАЦИЯ НА МОРФОЛОГИЧНО РАВНИЩЕ В БЪЛГАРСКИЯ И АНГЛИЙСКИЯ ЕЗИК – СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИ И ФУНКЦИОНАЛНИ ПАРАЛЕЛИ”

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност Общо и сравнително езиковедие (английски език), професионално направление 2.1 Филология, област на висше образование 2. Хуманитарни науки

Докторант: Магдалена Иванова Николова-Цанева

Научен ръководител: проф. д-р Елисавета Владимирова Бояджиева

1. Кратки биографични данни за кандидата

Магдалена Иванова Николова-Цанева е завършила Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, където придобива ОКС „бакалавър” по Български и английски език през м. октомври 2009 г. и ОКС „магистър” по Английска филология - превод и бизнес комуникации през м. ноември 2010 г. Зачислена е в докторантура по Общо и сравнително езиковедие, съпоставително езиковедие - английски език към Катедрата по германистика и романистика при Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград през м. февруари 2013 г. В момента работи като хоноруван асистент по английски език. Участвала е в няколко международни проекта.

2. Преглед на дисертационния труд и анализ на резултатите

Дисертационният труд съдържа 175 стандартни страници текст, включително 10 графики, 2 таблици и 12 страници библиография, съдържащи 137 заглавия и 6 интернет сайта.

Важно е да се отбележи, че избраната тема е актуална и съобразена с най-новите изследователски области на анализ на негацията на морфологично и лексикално равнище в българския и английския език.

Структурата на текста отговаря на академичните изисквания за оформяне на дисертационен труд и съдържа увод, пет глави, заключение и библиография.

В увода се формулира актуалността на избраната тема в българския лингвистичен контекст, посочват се обекта и предмета на изследването, целите и задачите, методите на изследването, както и корпуса от езиковия материал, използван при анализа. Основните цели на дисертационния труд две: първо, да се опише деривацията на думи с негативно значение чрез аfixация в българския и английския език и да се установят приликите и разликите при преводните им еквиваленти, и второ - да се опише и анализира т.нар. индиректна и специална негация в двата езика. За решаване на така поставените цели са дефинирани шест задачи.

Корпусът включва набор от приблизително 15 000 лексеми с прозрачна негативна семантична структура, ексцерпирани от английско-български и българо-английски речници.

Както би се очаквало от един дисертационен труд, в първа глава е представен критичен анализ на англоезичната и българската езиковедска литература в областта на негацията, като са описани основните философски, логически и езиковедски направления при нейната интерпретация. Трябва да се отбележи добрата ориентация на докторантката и способността ѝ за критичен прочит на съществуващата литература по въпроса.

Втора глава е разделена на две части, в които са разгледани видовете аfixи в двата езика от гледна точка на теоретичните постановки в традиционната морфология. Първата част описва негативните аfixи поотделно за всеки език, а във втората част подробно са представени типовете антоними и антонимни двойки лексеми, които се образуват в резултат на деривация с помощта на негативни аfixи. Направен е опит за създаване на универсална класификация на типовете антонимия, спрямо която да се анализира езиковият материал и да се разгледат лексикалните еквиваленти в двата езика.

В трета глава на дисертационния труд са разгледани отрицателните префикси в състава на думите в българския книжовен език и са посочени еквивалентните им преводи в английски според българо-английските двуезични речници. Представена е семантична класификация на значенията на префиксите, според съществуващите изследвания в българската езиковедска традиция.

В четвърта глава са представени приликите и разликите при образуването, функционалността и употребата на отрицателните представки, наставки или пълнозначни думи, изпълняващи ролята на афикси в английския език, и е направено сравнение с еквивалентните им преводи в българския език.

В пета глава докторантката анализира три типа индиректна негация, като от формална гледна точка първата е афиксална и разглежда пейоративните наставки в състава на думи в българския език и техните лексикални съответствия в английския език, а останалите две – неафиксални, които включват случаите на енантиосемия и т. нар. специална негация в свързан текст.

В заключението са представени в синтезиран вид основните резултати от анализа в изследването. Изводите интерпретират получените резултати в съпоставителен план, като типологичните прилики и разлики се систематизират, което показва добрата теоретична подготовка на докторанта.

3. Оценка на съответствието между автореферата и дисертационния труд

Представеният автореферат напълно отговаря на текста на дисертационния труд и поставя нужните акценти върху концептуалните моменти и резултати от анализа. Той съдържа както приносните моменти на представения труд, които отразяват основните резултати от проведеното теоретично изследване, така и списък на публикациите на авторката по темата.

4. Характеристика и оценка на приносите в дисертационния труд

Дисертационният труд отразява недвусмислено изследователския потенциал на Магдалена Николова-Цанева. Тя проявява критично мислене и аргументирано защитава свои виждания и идеи.

Тя защитава успешно тезата си за необходимостта от разширяване на инвентара негативните афикси в английския език с такива, чрез които деривирани лексеми придобиват отрицателно значение в сравнение с изходните, като ги изследва в светлината на антонимни двойки, от които единият елемент е семантично негативен. Този подход ѝ позволява да използва понятията директна и индиректна негация, което е новост за българския език, като предефинира тези, въведени от Йесперсен и Джоши за английския език. Анализира се понятието „енантиосемия“ като вид индиректна негация и се анализират случаите на специална негация и нейните подвидове, като се установява ветрилото на структурно-семантична и функционална еквивалентност между двата езика.

Накрая е необходимо да се отбележи, че получените резултати от цялостното изследване имат както теоретична, така и практическа стойност за преподаването на английския език като чужд на български обучаеми.

5. Мнение за публикациите на дисертанта по темата на дисертационния труд

Представени са 4 броя публикации, което отговаря на индивидуалния учебен план на докторантката, които разглеждат отделни теми на изразяването на негация и отговарят на тематичната ориентация на дисертационния труд. Публикувани са в авторитетни издания и сборници от научни конференции.

6. Критични бележки и коментари

За съжаление в работата все още има доста пунктуационни и няколко правописни грешки, които задължително трябва да се коригират при подготовката на дисертационния труд за публикуване.

7. Заключение

Представената дисертация е научно издържано изследване, което има своето място както в езиковедската теория, така и в практиката и чертае възможности за по-нататъшни изследвания в областта на негацията в съпоставителен план.

В съответствие с общата оценка на дисертационния труд, на неговата актуалност и приносните моменти в него, както теоретични така и практически, предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Магдалена Иванова Николова-Цанева образователната и научна степен „доктор“.

29.07.2018 г.

Изготвил:

/проф. д-р Елисавета Бояджиева/